

dr hab. Renata Pilarczyk, prof. ZUT
Zespół Badawczy
Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt
ZUT w Szczecinie

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr inż. Kamili Janickiej pt. "Profil behawioralny kur nieśnych jako czynnik determinujący parametry użytkowe i fizjologiczne ptaków" wykonanej w Instytucie Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Iwony Rozempolskiej – Rucińskiej.

Temat badań jest bardzo ważny, ponieważ pozwala na lepsze zrozumienie dobrostanu zwierząt poprzez analizę indywidualnych cech i reakcji ptaków na stresory środowiskowe, co ma bezpośredni wpływ na ich zdrowie i komfort życia. Ponadto, poznanie zależności między profilem behawioralnym a wydajnością produkcyjną umożliwia optymalizację hodowli, zwiększając efektywność oraz rentowność produkcji jaj. Identyfikacja cech behawioralnych powiązanych z korzystnymi parametrami użytkowymi i fizjologicznymi pozwala na selekcję ptaków o pożądanym profilu, co sprzyja rozwojowi lepszych linii hodowlanych i stabilności produkcji. Wiedza ta pomaga również w projektowaniu warunków utrzymania minimalizujących stres, który jest istotnym czynnikiem ryzyka chorób oraz spadku wydajności.

Ocena formalna:

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska przygotowana została poprawnie i moim zdaniem spełnia wymogi formalne określonym w art. 187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

Przedstawiona do recenzji praca doktorska stanowi cykl trzech publikacji dotyczących wpływu profilu behawioralnego kur nieśnych na ich wskaźniki użytkowe, fizjologiczne oraz dobrostan w różnych warunkach środowiskowych.

Recenzowana rozprawa ma charakter naukowo-badawczy, została napisana poprawnym językiem polskim z użyciem odpowiedniego słownictwa specjalistycznego i spełnia formalne wymagania określone w obowiązujących przepisach. Pod względem formalnym nie budzi zastrzeżeń.

Przedstawiona do recenzji rozprawa zawiera 42 strony maszynopisu i składa się z następujących części: streszczenia w języku polskim i angielskim, wstępu, sformułowania hipotez oraz celów badawczych, szczegółowego opisu materiału i metod, obejmującego testy i obserwacje behawioralne, analizę parametrów fizjologicznych i mikrobiologicznych, a także metod statystycznych. Dalsze części rozprawy obejmują omówienie wyników, dyskusję, podsumowanie wraz z wnioskami, bibliografię, wykaz publikacji wchodzących w skład pracy doktorskiej oraz oświadczenia współautorów.

Ocena merytoryczna:

Dysertacja doktorska mgr inż. Kamili Janickiej stanowi zbiór trzech spójnych tematycznie prac opublikowanych w latach 2023–2025. Artykuły te zostały zamieszczone w czasopismach naukowych: *Journal of Animal and Feed Sciences* (IF: 1,400; liczba punktów w roku publikacji: MEiN = 100), *Animals* (IF: 2,700; liczba punktów w roku publikacji: MEiN = 100) oraz *Medycyna Weterynaryjna* (IF: 0,400; liczba punktów w roku publikacji: MEiN = 70). Łączna wartość impact factor publikacji wchodzących w skład rozprawy doktorskiej wynosi 4,5, co wskazuje na prawidłowy dobór tematu oraz właściwe zaplanowanie i przeprowadzenie badań. W mojej opinii są to bardzo dobre wskaźniki bibliometryczne dla pracy doktorskiej.

Warto zaznaczyć, że oryginalne artykuły badawcze stanowiące podstawę rozprawy doktorskiej zostały wcześniej ocenione przez redakcje czasopism naukowych oraz poddane recenzji merytorycznej przeprowadzonej przez niezależnych ekspertów z danej dziedziny.

Kamila Janicka była autorką wiodącą w dwóch z trzech publikacji (P2 i P3), a jej wkład we wszystkie prace miał charakter kluczowy. Doktorantka odegrała wiodącą rolę w opracowaniu koncepcji naukowej, realizacji badań eksperymentalnych, analizie wyników oraz przygotowaniu manuskryptów. Jej zaangażowanie było istotne zarówno na etapie planowania badań, jak i w opracowaniu końcowej wersji tekstów. W publikacji nr 1 (P1), pt. *"Does social position affect well-being in laying hens?"*, opublikowanej w czasopiśmie *Journal of Animal and Feed Science*, wkład Kamili Janickiej wyniósł 50%. Była odpowiedzialna m.in. za opracowanie koncepcji

badawczej, założeń metodycznych, przeprowadzenie badań, analizę wyników, przygotowanie rycin, napisanie pierwszej wersji manuskryptu oraz kontakt z redakcją.

W publikacji nr 2 (P2), pt. *"Effect of Stocking Density on Behavioural and Physiological Traits of Laying Hens"*, opublikowanej w czasopiśmie *Animals*, wkład Kamili Janickiej wyniósł 80%. Była główną autorką koncepcji i założeń metodologicznych, samodzielnie przeprowadziła eksperyment, przygotowała i analizowała dane, opracowała ilustracje i wizualizacje oraz stworzyła pierwszą wersję manuskryptu, redagowała ostateczną wersję i odpowiadała za korespondencję z redakcją.

W publikacji nr 3 (P3), pt. *"Personality profile of laying hens as a selection criterion trait"*, opublikowanej w *Medycynie Weterynaryjnej*, udział Kamili Janickiej również wyniósł 80%. Doktorantka opracowała koncepcję badania, zrealizowała analizę danych, przygotowała ilustracje, napisała tekst publikacji i odpowiadała za jego redakcję i korektę po recenzjach.

Współautorstwo prac świadczy o zdolnościach organizacyjnych Doktorantki oraz o umiejętności efektywnej pracy zespołowej, co jest niezwykle istotną kompetencją we współczesnej nauce. Obecnie najbardziej wartościowe i wpływowe osiągnięcia naukowe powstają zwykle w wyniku współpracy zespołów badawczych, a nie indywidualnych działań.

Rozprawa doktorska podejmuje aktualny problem badawczy, a jej temat został sformułowany w sposób jednoznaczny i precyzyjny. Tytuł pracy pozostaje w pełnej zgodności z zakresem tematycznym zawartym w publikacjach naukowych.

Wstęp stanowi kompleksowe wprowadzenie do cyklu prac, obejmujące przegląd współczesnego rozwoju przemysłu drobiarskiego ze szczególnym uwzględnieniem roli selekcji hodowlanej oraz jej konsekwencji dla dobrostanu kur nieśnych. Zawiera analizę wyzwań związanych z intensyfikacją produkcji oraz wpływu czynników środowiskowych i indywidualnych uwarunkowań behawioralnych na funkcjonowanie i adaptację ptaków. Ponadto, we wstępie przedstawiono uzasadnienie potrzeby pogłębionych badań nad profilem behawioralnym niosek oraz jego powiązaniem z cechami użytkowymi i parametrami fizjologicznymi, podkreślając znaczenie tych zagadnień dla efektywności i zrównoważonego rozwoju hodowli drobiu.

Rozdział „Hipotezy i cele badań” został sformułowany w sposób jasny, logiczny i spójny, co stanowi solidną podstawę dla całego cyklu badawczego. Hipotezy zawierają precyzyjne założenia dotyczące roli profilu behawioralnego kur nieśnych w kontekście ich adaptacji do warunków środowiskowych, a także wpływu tego profilu na cechy użytkowe i fizjologiczne ptaków. Takie podejście odzwierciedla aktualne trendy badawcze, które podkreślają znaczenie indywidualnych różnic behawioralnych jako czynników determinujących dobrostan i efektywność produkcyjną zwierząt gospodarskich.

Cele pracy zostały wyznaczone adekwatnie do postawionych hipotez i obejmują zarówno ocenę zależności między statusem społecznym a poziomem stresu, jak i wpływu warunków środowiskowych, w tym gęstości obsady, na zachowanie i funkcjonowanie fizjologiczne niosek. Szczególnie cenne jest uwzględnienie aspektu genetycznej zmienności profilu behawioralnego jako potencjalnego kryterium selekcyjnego, co wskazuje na interdyscyplinarność oraz praktyczne zastosowanie wyników badań w hodowli drobiu.

Rozdział „Materiał i metody” jest przejrzysty i dokładnie opisuje przebieg przeprowadzonych badań. Autorka jasno przedstawiła charakterystykę materiału badawczego, obejmującego trzy różne rasy kur oraz liczebność i sposób podziału ptaków na grupy eksperymentalne. Szczegółowo opisano procedury badań behawioralnych oraz fizjologicznych, co ułatwia zrozumienie metodyki i pozwala na ewentualne powtórzenie eksperymentu przez innych badaczy.

Zaletą badania jest zastosowanie zróżnicowanych metod obserwacji i analiz, w tym rejestracji wideo, testów behawioralnych, oznaczania stężeń hormonów we krwi i piórach oraz badań mikrobiologicznych. Dodatkowo, w rozdziale szczegółowo opisano standardy hodowlane, co zwiększa rzetelność i wiarygodność uzyskanych wyników.

Badania wykonano przy użyciu nowoczesnych i dobrze dobranych metod, które gwarantują wiarygodność uzyskanych wyników. Metody statystyczne zostały dobrane właściwie. Niemniej jednak, niektóre elementy wymagają doprecyzowania.

Opis analizy nagrań nie wyjaśnia, w jaki sposób zapewniono rzetelność i obiektywność oceny zachowań. Jest to podstawowa kwestia w analizie jakościowej,

Podsumowanie

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska spełnia zarówno ustawowe, jak i zwyczajowe kryteria wymagane dla tego rodzaju opracowań. Praca została starannie zaplanowana i wykonana na bardzo wysokim poziomie, a uzyskane wyniki zostały opublikowane w renomowanych, międzynarodowych czasopismach naukowych o specjalistycznym charakterze. Mgr inż. Kamila Janicka wykazał się doskonałą orientacją w analizowanej problematyce.

Rozprawa doktorska odpowiada warunkom określonym w art. 187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) i może być podstawą do nadania stopnia naukowego doktora, w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo. Dlatego zwracam się do Rady Naukowej Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie o dopuszczenie mgr inż. Kamili Janickiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Mając na uwadze aktualność tematyki oraz wysoki poziom badań przedstawionych w dysertacji, a także publikację wyników w międzynarodowych czasopismach naukowych o wysokim sumarycznym wskaźniku IF, wnoszę o wyróżnienie pracy doktorskiej mgr inż. Kamili Janickiej.

Szczecin, dnia 17.06.2025 r.

Marczyk Romek

